

Limba și literatura română
Caiet de lucru pe unități de învățare
pentru clasa a VI-a

EVALUARE INIȚIALĂ (Varianta 1)	3
EVALUARE INIȚIALĂ (Varianta 2)	5

Unitatea 1

Cuvântul – formă și sens	7
Rezumatul	9
Vocabular (sinonime, antonime, onomime, cuvinte polisemantice)	15
Elemente de interculturalitate	18
Evaluare	21

Unitatea 2

Textul narativ în versuri (măsura versurilor; enumerăția)	23
Fonetica (diftong; triftong; hiat; despărțirea în silabe)	31
Ortografie; punctuație; ortoepie	33
Etapele redactării unui text	34
Elemente de interculturalitate	37
Evaluare	40

Unitatea 3

Textul narativ (personajul; momentele subiectului; transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă)	42
Verbul (moduri și timpuri; conjunctiv; condițional-optativ)	49
Prepoziția	52
Elemente de interculturalitate	53
Evaluare	56

Unitatea 4

Textul narativ (autor/narator; narațiunea la persoana I/a III-a; dialogul în textul literar)	58
Predicatul nominal	64
Subiectul neexprimat (inclus și subînțeles)	68
Complementul (I)	70

Unitatea 5

Substantivul	77
Cazurile substantivului	80
Textul explicativ	86
Pronumele personal	89
Pronumele reflexiv	93
Elemente de interculturalitate	96
Evaluare	98

Unitatea 6

Textul descriptiv în proză	101
Adjectivul	107
Adverbul	110
Elemente de interculturalitate	112
Evaluare	114

Unitatea 7

Textul descriptiv literar în versuri	117
Elemente de versificație	125
Complementul direct	127
Complementul indirect	129
Complementul prepozițional	131
Circumstanțialele	132
Circumstanțialul de loc	132
Circumstanțialul de timp	133
Circumstanțialul de mod	134
Elemente de interculturalitate	135
Evaluare	137

Unitatea 8

Textul argumentativ	139
Variată stilistică	144
Elemente de interculturalitate	147
Evaluare	149

Modele de teză pentru semestrul I

Varianta 1.....	151
Varianta 2	154

Modele de teză pentru semestrul al II-lea

Varianta 1.....	157
Varianta 2	159

Evaluare finală (1).....161

Evaluare finală (2).....164

Modele de teste pentru Evaluarea Națională la clasa a VI-a

Testul 1.....	166
Testul 2.....	170

Organizator

- Cuvântul – formă și sens • Rezumatul • Omonimele • Cuvintele polisemantice • Elemente de interculturalitate

Cuvântul – formă și sens

① Citește cu atenție textul următor, pentru a rezolva exercițiile propuse mai jos.

Absolut din întâmplare m-am născut înconjurată de cărți: pe rafturi, pe birou, pe șifonier, în șifonier, în jurul canapelei, sub canapea, pe lada de la studio, sub coșul meu de bebeluș. Așa că nu-i de mirare că, la tăierea moțului, am ales de pe tavă și cartea lui Umberto Eco *Numele trandafirului*, proaspăt apărută și foarte citită la momentul respectiv. Relieful casei mele era compus din teancuri, maldăre, grămezi și munți de cărți. Coperte albe, negre, albastre, cu ilustrații sau desene; cotoare plate, cu linii și cercuri.

Până într-o zi, când în viața mea a apărut Apolodor. Preț de cinci ani, de la vîrstă de doi ani jumătate, am recitat fragmente masive din carte, în fața bunicilor, nașilor, rудelor, prietenilor părintilor, ori de câte ori se ieva ocazia. În sfîrșit, uimeam și eu auditoriul.

Apolodor, Amedeu, Cangurul Ilie și-au încheiat cariera când, odată cu intrarea la școală, Cartea devenise Manual și un domeniu al competențelor reale, nu doar al laudelor și al pupăturilor apăsate.

Daria Ghiu, *Cu fetița mea*

• **Enumerația teancuri, maldăre, grămezi și munți de cărți pune în evidență:**

- a. dezordinea în care trăia familia copilului;
- b. dimensiunile reduse ale locuinței;
- c. iubirea familiei față de carte și de lectură;
- d. preocuparea mamei de a face cumpărături.

• **Structura din text** Cartea devenise Manual exprimă:

- a. seriozitate;
- b. voioșie;
- c. timiditate;
- d. răzbunare.

• **Construcția din text** tăierea moțului se referă la:

- a. un număr de circ;
- b. o tradiție populară;
- c. un cadou neașteptat;
- d. o primejdie majoră.

• **Bifează caseta variantei corecte de răspuns:**

Cuvântul subliniat în secvența Relieful casei mele... este folosit

cu sens propriu

cu sens figurat

② Stabilește, prin săgeți, corespondența dintre termenul subliniat și sensul lui.

Din neatenție, gâtul sticlei s-a spart.

*sens propriu

Bunicul a adormit cu gura deschisă.

Fratele meu s-a lovit la brațul stâng.

*sens secundar

Copilul se plângea de durere în gât.

Tata a reparat brațul fotoliului.

M-am împiedicat de o gură de canalizare.

③ Încercuiește varianta corectă de răspuns din paranteză, pentru fiecare dintre cuvintele marcate în enunțurile următoare.

În inima muntelui trăia o familie de elfi. (sens propriu/ sens figurat)

Pădurea tresărea sub lumina palidă a lunii. (sens propriu/ sens figurat)

Valurile puternice se izbesc de stânci. (sens propriu/ sens figurat)

Copilul a crescut în umbra fratelui său mai mare. (sens propriu/ sens figurat)

Actorul a fost primit cu valuri de aplauze. (sens propriu/ sens figurat)

De emoție, inima îmi bătea cu putere. (sens propriu/ sens figurat)

Lumina cărților bune te va ajuta în viață. (sens propriu/ sens figurat)

Vara, citeam povești la umbra nucului din grădină. (sens propriu/ sens figurat)

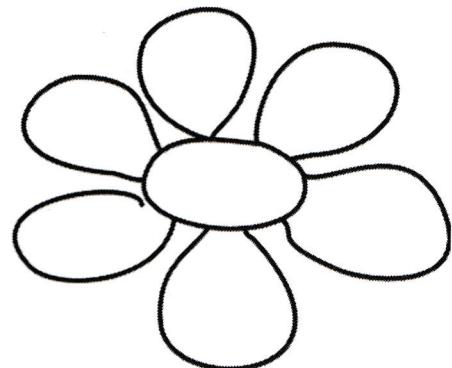
④ Notează pe fiecare petală a florii câte unul dintre termenii folosiți cu sens figurat în textul următor.

Pe catifeaua nopții s-au aprins diamante lucitoare.

Spre dimineață, lacrimi limpezi udau firele de iarbă.

Ciorchini de gâze au pornit spre marginea poienii.

Albinuțele culegeau din flori tot aurul. Cântecul izvorului se auzea până departe.

⑤ Alege varianta corectă de răspuns. Cuvintele munte și drum sunt folosite cu sens figurat în enunțul:

- Drumul până la munte a fost anevoios.
- Pe drumul vieții, el s-a luptat cu un munte de probleme.
- Până spre vârful muntelui se va construi un drum nou.

⑥ Construiește două enunțuri în care substantivul mână să fie folosit cu sensul indicat.

• mână – sens propriu de bază

• mână – sens propriu secundar

① Citește cu atenție fragmentul următor, pentru a rezolva corect exercițiile propuse mai jos.

A fost odată un împărat și o împărăteasă care aveau un fecior. Si feciorul de împărat, fiind logodit, a plecat la vânătoare, ca să-și aducă vânatul de nuntă, după legea domnilor și a împăraților din acele locuri. Si a plecat cu armași, cu ogari, cu corturi, cu bucătar și cu tot felul de slujitori. Ajungând într-o pădure mare, deneră colo peste o ciută, mai încolo peste un râs, mai departe peste un cerb și, tot gonind după vânat, se duseră departe, departe:

cale lungă,
să le-ajungă.

Așa, tot mergând ei din codru în codru, ajunseră într-o poiană minunată, unde văzură numai și numai dafini înverziți. Plăcu feciorului de împărat locul și hotărî ca aci să poposească. Deci porunci bucătarului să înceapă a-i găti de masă, iar dânsul plecă cu slujitorii ca să mai vâneze. În mijlocul pădurii de dafini erau niște palate mari, de cleștar, aşa de frumoase, că:

la soare te puteai uita,
dar la ele ba.

Palatele alea se-ntorceau după soare și de pretutindeni erau împresurate de dafini. De-aia le și zicea Dafinul-verde. Înăuntru locuiau trei fete, ca trei zâne măiestre, cu părul lung, cu totul și cu totul de aur. Masa singură li se punea, singură li se ridică, și niciodată piciorul pe pământ nu puseseră. Dar, când sosise feciorul de împărat, văzuseră tot ce se petrecuse, și sora mai mare le zise la cele mai mici:

- Cum mi s-a urât în Dafinul-verde și cât mi-aș dori să calc și eu pe pământul oamenilor!
- Și noi la fel! îi răspunseră cele două surori. [...]

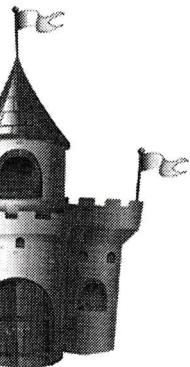
basm cules de G. Dem. Teodorescu, *Fata din dafin*

• Notează în căsuțe numerele corespunzătoare pentru a stabili ordinea cronologică a întâmplărilor din text.

- Sora cea mare vorbește cu celelalte surori despre pământul oamenilor.
- Feciorul de împărat vânează mai multe animale din pădure.
- Fiul împăratului stabilește locul de popas.
- Un împărat și o împărăteasă au un fiu care s-a logodit.
- Printul pleacă la vânătoare pentru a-și pregăti nunta.
- Zânele urmăresc din palat tot ce se întâmplă în tabăra printului.

• Transcrie din text un reper spațial _____
și un reper temporal _____.

- Notează personajele care iau parte la acțiunea relatată în text.

- Redactează, în 60-80 de cuvinte, rezumatul fragmentului dat.

- ② Realizează o bandă desenată pentru patru dintre sevenetele din textul dat.

--	--	--	--

- ③ Alege varianta corectă.**

Enunțul din text *Și a plecat cuarmași, cu ogari, cu corturi, cu bucătar și cu tot felul de slujitori sugerează ideea că:*

- a.** Împăratul este un pasionat vânător;
 - b.** Printul este un bun organizator;
 - c.** Fiul împăratului se teme să meargă singur;
 - d.** Împăratului îi place să fie servit de mulți oameni.

- ④ Continuă fraza, folosind informații din fragmentul dat.

Fiul de împărat a pornit la vânătoare, deoarece

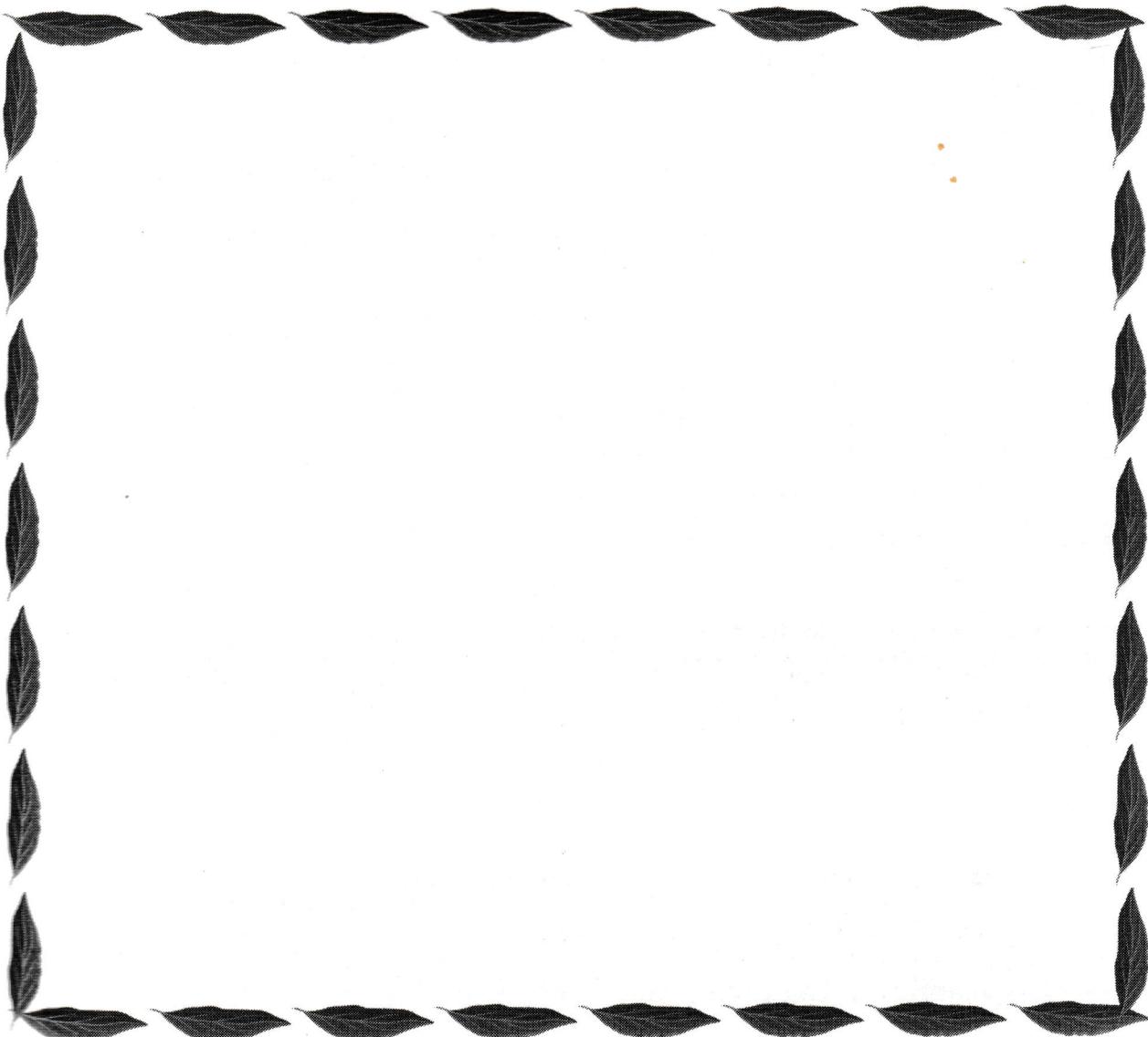
⑤ Subliniază varianta cu care ești de acord, justificând alegerea făcută.

Consider că bucătarul împăratului este vinovat/ nu este vinovat, deoarece

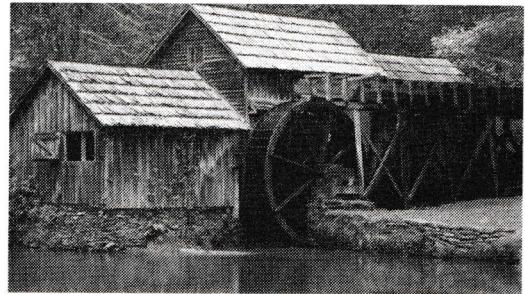
⑥ Ți-ar plăcea să locuiești în Dafinul-Verde? Argumentează răspunsul.

⑦ Desenează, în chenar, pădurea de dafini, aşa cum îți-o imaginezi.

⑧ Citește următorul text nonliterar; formulează în scris două idei principale (sau secundare). **.RO**

În România există multe zone rustice, care păstrează încă farmecul vieții simple, de la țară. Însă o zonă mai pitorească decât cea din comuna Rudăria, județul Caraș-Severin, cu greu vei mai găsi. De altfel, zona este unică în sud-estul Europei, motiv pentru care Complexul Mulinologic din Rudăria a fost inclus în patrimoniul UNESCO în anul 2004.

Vestea existenței celor 22 de mori de apă cu ciutură de pe Valea Rudăriei a ajuns foarte repede în străinătate, iar turiștii au bătut drumul până aici, ca să le admire. Și cum să nu admiră frumusețea și rusticul unor mori construite într-un sat atestat încă de la 1470? Și mai mult, morile de apă funcționează la fel de bine și astăzi. Oamenii satului le folosesc „de când lumea și pământul“ ca să-și macine cerealele, după metoda tradițională. Dar dacă-i întrebî, vorbesc despre aceste mori de apă ca despre niște mărgele înșirate pe firul apei.

Treisprezece dintre aceste mori de apă se află chiar în sat, iar nouă în afara lui, toate fiind înșirate pe o distanță de trei kilometri a Văii Rudăriei. Interesant este că morile sunt folosite de toți localnicii, neexistând un singur proprietar. Dar fiecare își știe rostul, moștenit din generație în generație, și rândul la măcinat. La intrarea în moară sunt afișate tabele cu programarea fiecărei familii.

(blog.hotelguru.ro/cele-22-de-mori-de-apa-din-caras-severin)

-
-

⑨ Corectează, prin rescriere, rezumatul textului nonliterar (în care enunțurile s-au încurcat).

Localnicii macină cerealele după metode tradiționale. Turiștii vin aici pentru a admira zona și morile care funcționează de câteva sute de ani. Complexul Mulinologic din Rudăria face parte din patrimoniul UNESCO din anul 2004. Familiile din Rudăria folosesc morile conform unui program prestabilit.

Schimbă caietul cu al colegului și verificați, fiecare, rezumatul celuilalt. Discutați apoi observațiile, completările necesare, greșelile identificate.

10) Citește textul următor, pentru a rezolva exercițiile propuse mai jos.

În sufrageria lui Tanty Viki era ca într-un depozit. Pe lângă rafturile de cărți, stătea aliniate câteva păzeci de cutii fără culoare, sacoșe, umbrele și papuci, jucării de plus și buchete de flori uscate.

Pentru că mami avea treabă, Radu trebuia să rămână tot restul zilei la Tanty Viki, care era sora mamei lui. Ori de câte ori venea la ea, stătea în biroul strâmt în care butona tastatura unui laptop.

Plictisit, băiatul își scoase netbook-ul și băgă nasul în ecran, lăsându-se absorbit de fotografiile colorate și ușor de zoomuit. Intrase pe halucinant.ro și clicăia la repezeală: peruci, ochelari cu trei rânduri de lentile, roboți cu telecomandă, pistoale cu gloanțe de cauciuc.

Din stradă se auzeau claxoane ca niște trăncăneli îndepărtate. Radu trecu în revistă o serie de gadgeturi, apoi apăsa pe haine de vrăjitori. După ce ecranul fu inundat de steluțe mici, aurii, își făcuse apariția trei pelerine din gama invizibil: neagră, verde și roșie.

Doina Ruști, O zi cu Tanty Viki

- Selectează din text un cuvânt/ un grup de cuvinte reprezentând un **reper spațial** și un cuvânt/ un grup de cuvinte reprezentând un **reper temporal**.

- Pentru Tanty Viki, Radu este:

a. frate; b. nepot; c. unchi; d. vecin.

- Alege seria care conține doar termeni din câmpul lexical al gradelor de familie.

a. mătușă; unchi; bunic; văr; cununat; avocat; soră;
b. soră; nepot; socru; mamă; bunic; vecin; frate;
c. văr; unchi; soție; cununat; nepot; frate; cuscru.

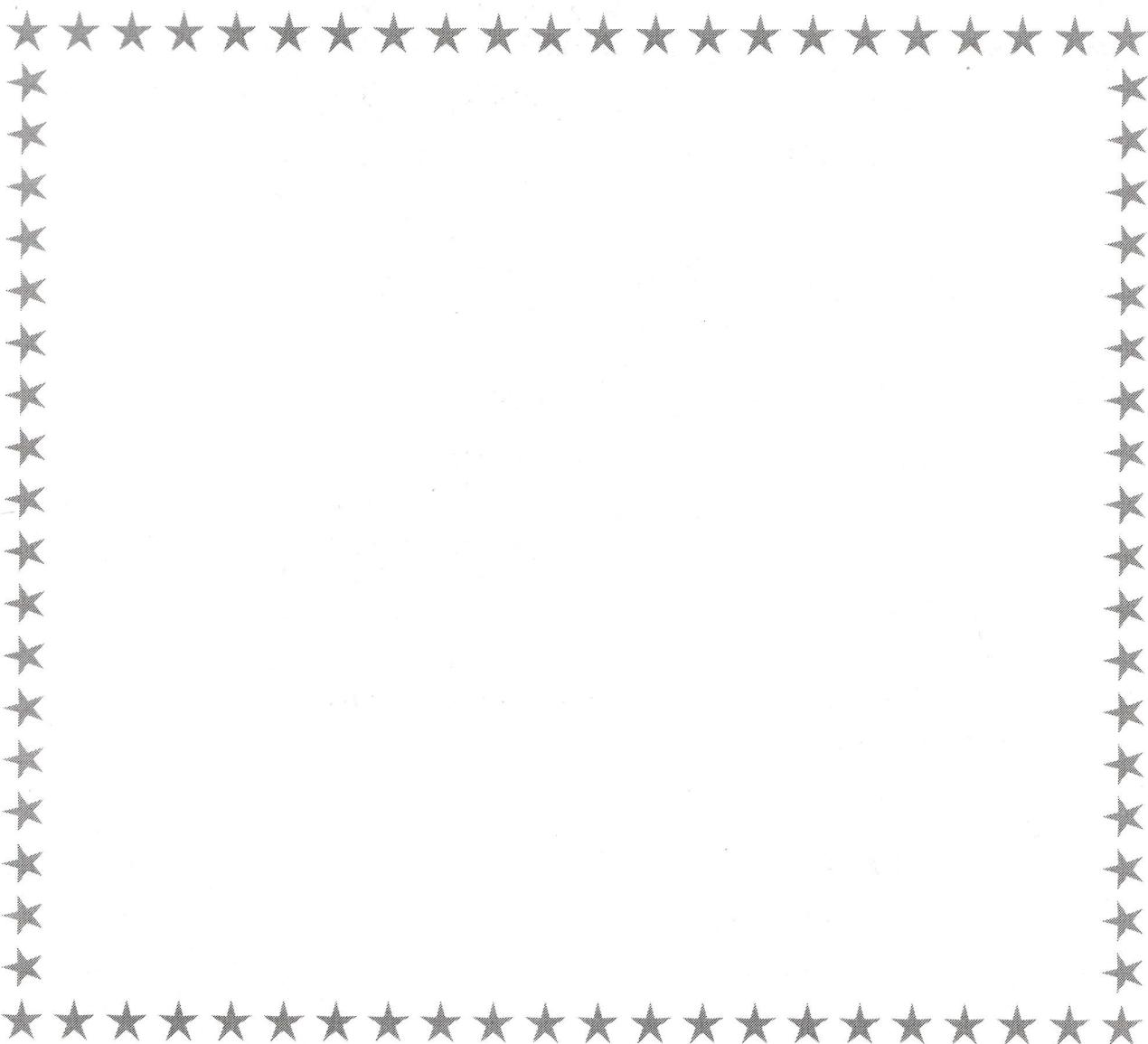
- Structura din text a trece în revistă are sensul de:

a. a colecționa reviste dintr-un anumit domeniu;
b. a cerceta succesiv elementele unui ansamblu;
c. a nota ceva pe marginea foilor unei reviste.

- Notează în spațiile de mai jos câte o idee principală pentru alineatele fragmentului dat.

- Alcătuiește rezumatul fragmentului dat.

- Desenează, în chenarul de mai jos, camera lui Tanty Viki sau camera ta.

① Selectează, din paranteză, sinonimul potrivit pentru verbul **a bate** din următoarele enunțuri.

(a sectiona; a ciocăni; a palpa; a înhăța; a palpita; a plângere; a scutura; a anunța)

- Bunicul bate covoarele.
- Ceasul din turn bate ora exactă.
- Cine bate la ușă?
- Echipa noastră bate cu 3 - 1.
- Înima îi bate cu putere.

② În următoarea înșiruire s-au amestecat patru perechi de sinonime. Grupează sinonimele pe spațiile punctate de mai jos.

variat; adânc; măret; calm; profund; felurit; liniștit; grandios.

= _____
 _____ = _____
 _____ = _____
 _____ = _____

③ Scrie, între paranteze, sinonimele cuvintelor subliniate.

Am tot urcat () în tăcere () și am transpirat (). Nu mai urcasem în viața mea atât, recordul meu era până la etajul () șapte, într-un bloc () în care nu mergea () liftul ().

Matei Florian

④ Atășează fiecărui cuvânt prefixul potrivit pentru a obține antonime. Notează antonimul obținut.

dis-	comod	*	_____
a-	simetric	*	_____
des-	echilibru	*	_____
ne-	performant	*	_____
in-	continuu	*	_____